ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ—ՏԱՐԻ—ԹԻՒ—1177 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ—14—ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ—1871

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 180 ղր.
» Գաւառաց » 10 Մէճ.
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 90 ղր.
» Գաւառաց » 5 Մէճ.
Առանձին թերթին գին 30 փր.
Յայտարարութեանց տողը մէկ անգամի համար 3 ղրուշ, երկու անգամի համար 2 ղրուշ, աւելի անգամներու համար զատ համաձայնութիւն կ'ըլլայ։

ՄԱՍԻՍ
ԼՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԴԱՑՄԱՆՔ

Դուրս ղրկուած յօդուածոց ծախքը խմբագրութեան վրայ է.
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և է ինչ գրութիւն խմբագրի —Տնօրէնին պէտք ուղղել ի Կ. Պոլիս Ղալաթիա։
Ծախու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 14 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Եւրոպային քաղաքական միճակը նկատմամբ խաղաղ է այս միջոցիս, բայց մտքերուն մէջ տարածուած երկիւղ մը կասկած մը, սպառնալիքութիւն մը կը տիրէ, և չուտեր՝ ներկայ համագործութիւնը մեծապէս փոխարկեալ, յառաջ ազգին մէջ տիրող համագործութեան կը նմանցնեն։

Այս բաժնիս կրնայ լաւին համառօտել Գաղղիական Օրինաց Նախագահ, Լոնդոնին համաձայնութեան յօդուածը, «որ Մուէզի ջրանցքին չէզոքացման խնդրոյն վրայ անկախութեանց մէջ այս միջոցիս բացուած բանակցութեանց առթիւ գրած է, և յայտ կը տեսնուի թէ բառ՝ ներկան ամենաթեթև կարծուած խնդիր մը ո՛րչափ կնճռոտել կը ծածկէ իր մէջ, և ինչ ամենամեծ հետեւանքներ կրնայ ծնանիլ։

«Բացմաթիւ անդամ խորհուրդներ և շատ-ով ծանրակշիռ երեւոյթներէ պատմեալ Անգլիական խորհրդին շատ կանգուած սուր կերպարանք մը պիտի առնու։ Անգլիա համարուած կերպով զգոյշ, և կուզէ որ փոխարկը զէտ չեղած իր ամենամեծ շահերուն տիրապետութեան մէջ ընէ, այն է իր Արեւելեան փոխառութեան շահերը։

«Մեր ընթերցողք կը յիշեն թերեւս այն բուռն կռիւները որ Սուէզի ջրանցքին բացման մեծ գործը յանուն Թէոդոր մը գէմ պաշտպանելու համար բրած ենք։ Ցնծամէն, ամէն մարդ գիտէ, Անգլիացին էր, որ մերթ բաց գէմքով, մերթ ալ Թուրք կամ Եգիպտացի փոշոյից գիմակով։

«Հնդկաստան խոհ է, կ'ըսէր Անգլիա, Նոյնպէս Զինաստանի սարքուորն մեծաքանակ. ինծի Կանգնեց երկրաց Բարիտարկը ծառը, նոյնպէս իմ—նէ—Բենինի եզերաց Թագէրոնը ծառը։ Թող ճամբան մը բացուի Եւրոպայէն մինչեւ Արեւելից այդ հեռաւոր պաշտեզիները, որք Եւրոպայէն պարաբերքին աւելի հեռաւոր են. և ասոր ամէն օգուտ ու օգնութիւնը ինծի համար պիտի ըլլան։ Բաժիններն ու ծախուցները ինծ կ'են մինչեւ համար Ճամբուն ամէն կողմերն 'ի գործ պիտի մտնեն, մինչեւ Ճամբ—Հայի, և ներկայս մէջ 'ի Փրոո՛ն ալ, այն մէջ ալ 'ի կարծ անուն ինծ՝ անուանք զծոտութիւններ պիտի յարուցանեն եղեգնուտ մէջ, կարմիր

*Թափիր՝ Հնդկական, և Թոյլ՝ Զի-նաքան զրանց անուն են։

ծովու մէջ, Արաբիոյ մէջ, Պարսկաստանի մէջ և մինչեւ խոկ Զինաստանի, զոր Անիմնի նրանուոր ծիաց չընորհեց ձեռքս անցուցած եմ։

«Սակայն Գոտոքան* զանազանը հանձրոյն մեր մարտնչելուն գործիք կուղէին ասաահանճ Գիսկէլ զԹ. Տը Լէսէպս իր բարդ նորակերպայական, ճարտարապետ, գործակալը և յետագայն համար, բայց երկրաչափին յաղթեցաւ, որինէն, ջրանցքը բացուեցաւ, նաւերն անցան ճիշդ ո՛րչափ կարելի էր։ Անգլիա միակ հոգ ունենալով արգահեց, այն էր՝ հնար եղածին չափ օգուտ քաղել նոր ճամբէն։

«Երկու տարի 'ի վեր բրած փորձը լաւ երեւցաւ իրեն, անոր որ իր նաւերն երկու երեք անգամ առաջ կը բերէին իրեն արգասիք ժամանակի մէջ որ առաջ մէկ անգամ միայն կրնային բերել։ Նոյնպէս նաեւ որ Եւրոպա առաջուն երկար ճամբով պատրաստ չըլլալ լինէր կարմիր ծովու և Հնդկական Ովկիանոսի մէջ իրեն հետ հզօրագէս մրցելու։ Ասոր հետ ամէն օրէ աւելի որոշ մէջ տուած է Սուէզի ջրանցքին։ Եւ այնչափ յայտնի, որ անոր չէզոքութիւնը հաւաստելու, և ինքնուրոյն Եւրոպացի հզօր Գաղղիական տէրութեան մը ձեռքը ի՛նչ ըլլայ, նոյն օրէնքը յանձնելու թէ ո՛չ ջերպոյաան կառավարութեանց հետ՝ հաւաքական զօրութեան մը ներքեւ համար։

Եւ այս բացձանքն համաձայն է ժամանակիս լաւ այն ձգտմանց բայց Գերմանիոյ քաղաքականութիւնը մեր մէջ այնչափ ուժեղ գործեց, այգպէս և կառավարութեանց հանրական հոգին այնչափ բարձր զօրութեան հասուց, որ Անգլիա թերեւս այս բանակցութեան մէջ աւելի գերապատւութեանց պիտի համաձայնի, որոց չպիտի պատահէր ժամանակաւ։

«Սկզբունքն արդար է պիտի ըսեն, բայց տակաւին, Ջրանցքին չէզոքացման երկու, երեք, հինգ պետի ընէ մեզ, բայց գուբ պետք պիտի բացէ։ Այս տարբերութեան փախուստէն ի՛նչ պիտի չահինք մեք։ Երբոր Սուէզի բան, Ռուսիա Բոսֆոր և Դարդանէլ պիտի պատսպարեն։ Ռուսիա կրնայ Հելլեսպոնտը փակել, իսկ Դանուբը, ի՛նչ տարակուսութիւններ պիտի ընէ այդոնք, և միթէ չըրա՞ւ արգէն Անգլիոյ այս խորհուրդին դէմ։

«Ի՛նչ պիտի ընէինք մեք Դարդանէլը, եթէ ռազմական նաւերուն եկեղեցւոյ (Սիրաքիւզեան) ծովերուն երկար պատերազմի համար մեր Պետերբուրգ ժառանգը ձեռքերով Ովկիանոսէն 'ի Միջերկրական ծով ջրանցք մը բանալու հա-

* Աստուած ծովէ բառ գիտարանից։

տնտեսութիւն տալէ ետեւ՝ առաջարկէին մեզ որ այն ջրանցքը չէզոքացնենք։ Ճիշդ նոյն պարագային մէջ է և Թուրքիա, որ Իշխանին անոնց օրինապահ ոյժը կը հանէ Իտալիայ, ուրկից Գաղղիա իր Փիրենեան զաւառաց։

«Այս խնդիրն առաւել կը կնճռոտի խառնուած խնդրոյ քով Սուլթանի պարդ, զաւառագրական մտադրութիւն տեսնել կուգէ, բայց Անգլիա մեր այսքան փորձի անփոփոխ վայելել կը պահանջէ։ Ջրանցքին աստահովութեան երաշխաւորութիւն մը լինելուն պատճառաւ։

«Եւ Սուէզի ջրանցքը բանաւորապէս խորհրդին արդ իրականացման համաձայն, համար յաւելեալ չափ մը խնդիրներ։ Բայց մարգիկ արդէն են, Զէյն քերեւս երկրորդ փորձ մը մարդոց հաւասար անփոփոխութիւն է, մեա մը գերազանց այլ քան գծառութեան, կամ կամ պատրաստ ըլլայ կամ ընդունուած ըլլայ, ո՛ր կը Թուր ֆրանսը մը, որոյ երկրայնութիւնը ծածկեալ մը ըլլայ մէկ ժամու մէջ պայմանը։

«Մնաց որ Սուէզի ջրանցքին խնդիրը շատ կեանքով Արեւելեան մեծ խնդրոյն հետ կապակցութիւն ունի, իսկ Արեւելեան խնդիրն ալ, նոյն կապակցութիւն ունի Ֆրանսիական խնդրոյն, Գերմանական խնդրոյն, Գաղղիական խնդրոյն և Ցամաքային խնդրոյն հետ։

«Արդ, այս ամէն խնդիրներն և ուրիշ բաներ ալ դեռ չլուծուեցան, այս միջոցիս ազատ կորդին մէջ մնացած են. ի՛նչ փոխիմինք ամանն. և ի՛նչ միջոցաւ պիտի փոխէ։ Խաղաղութիւն մը՝ կրնայ հաւատալ տեսնելով որ ծեր կենսամի զգուշ Մէկի պարագայից վրայ կը ծածանի, մ՛ի կրնայ հաւատալ տեսնելով որ Գերմանիոյ իր բոլոր ամենմեծ վրայ նոր գունդեր կը փնտռէ։

«Եթէ Եւրոպա երկրէք հրապարակ մը վրայ պահուած է, այսօր Լ. Գ. Պիսմարք, մեր առաջնորդեալ կարծիք կարծ առնէ, և չեն կը հաղորդէ. ինչ կրնար խաղ լինել ի՛նչ պիտի ըլլայ, բայց կրնանք հաստատել թէ Եւրոպա չպիտի կրնայ խաղաղիլ, որ չափ և հակառակն ըսած լինի ամենայն զէնքերը պետական մարդոց ամենէն բարեմիտ, միջեթերիս Թագաւոր-Հայի առաջին պաշտօնէից։

«Իսկ մեք կը տեսնենք որ յամէն անգամ ազատ կանցին Նշանները երեւնալ կ'սկսի։ Եւ Գ. Տէլպրուք ալ վերջին օրերս Գերմանիոյ երեսփոխանական ժողովին մէջ ընդունուած հայեցողին համաձայն քանի վերաբերեալ զինուորական մէջ մը ծանօթ այս նշանները։ Գերմանական և Թուրքական Սահմանի ալ նոյն են-

թագաւորութեանց կը խորհրդածեն, և Նորագրութիւն կառավարութեան ալ միակ գլխաւոր հոգ մ'ունի, այն է՝ հնար եղածին չափ շուտով պատրաստ գտնուիլ պատերազմի։

—

Անգլիոյ ժողովրդեան Ռաւրիսի պաշտօնական թերթին մէջ քաղաքական ծանուցմունք առթիւ Հնդկաստանի համար անկախութիւններ կուսակցական այլ է առանձին վրայ։

«Նշանաւոր խորհուրդ մ'է որ կանոնք թերթին մէջէն ներս անցնին Դեսպանական ընդհանուր մ'իրենց կանոնաւոր այսպիսի մերձեցականութեան բաժնին մէջ մտաւ։ Կրնան թէ այս նորագոյն խորհուրդը մամուլը պատմական հայեաութիւն, որ երկար խորհիլ ետեւ ասանց խնդիրն իր սիրտն մէջ կուրծքը այսպիսի մամուլը պարագայից մէջ պահուած առաջ հոգը ընթերցեալն ներքին պաշտպանելու վերջնական գործիչ կրան։ Բարգմանուած թերթին այս առաջին պաշտօնական ծառայութիւնն է։

«Արդէն Պարիզի համալսարանին մէջ 31 ուսանողութիւն կային, ՁԷԸ բժշկութեան և 7 ալ փիլիսոփայութեան, Ռուսաց մէջ բանին տարածութեան վերջնական պատասխանը Դեսպանակալ, որ աշխարհիս մը բժշկական խնդրոյ մը վրայ հետաքրքրելու համար, հերգ նոյնպէս որ ստիպութիւն է այնպիսի պատրաստութիւն մէջ, և շատ ուսանողներ աւելի յաջող եղան։ Այսօր տարրագիտներ էին ուսանողներ, Ռուսաստանի Ամերիկայի և Թուրքիոյ այս օրերս Յարիտան մ'ալ պատուաւոր քննութիւնն մ'անցաւ, և ուսանողութեան չափ ներկայացման մէջ տարբեր վկայութիւններ ստացան կնոջս համար։

«Իրենց կանոնը ընդունուած են բարձրագոյն ուսմանց համար. Ալեքսանդրեան կամ պոլիտեխնիկան պատրաստներ որ ինչ ինչ առարկաներ զգացած էին անոնց առջեւ, իրենք կրկնակ և կը մտնեն ժամանակին՝ որ պիտի կրնան արդէն հետ մըկէլ ամէն տարօրինակ հոգեբանք մէջ։ Դասատուութեան անխոհ գործոյն նպատակն հեռի չէ։

«Բժշկութեան արդարութիւնն անհոգ անձի մ'ի՞նչպէս կրնայ արգիլուիլ գործարանական արժանաւորութիւնն ու ինչո՞ւ չըլլայ կին բժշկութեան կամ մեքենագիտութեան, դպրոցական պատարանէն՝ իրաւաբանութեան կամ աստուածաբանութեան դասարանն անցնիլ։ Միթէ առաւել զարմանալի բան մ'է փաստաբան կին մը տեսնել՝ քան թէ փիլիսոփայ։

«Ինչու մ'որ մէկին այս Հոգեկան մնաց է, արտաքսում մը չկայ պէտք արգիլելու։

«Այսպէս ահա մեծ նորոգութիւն մը կը կատարուի անզգալաբար․ Մեր ամենքս, բարի քաղաքացիք, կինը տուն մեզ կը գնէին․ Հիմա տղայ չը կայ․ Ուստի արդ սակայն որ կանայք փոխուին, եւ եթէ մեր արժանի ընկերութիւնը ազգային վիճակէն ազատելու կոչմամբն, մեզ նմանելի ուսեալ ազգին փառաւորութիւն մ՚ու– նենան ։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիէննա 22 դեկտ.

Մոսկուա քաղաքական արտաքսման– գծին մէջ Երկրագունդ ատենին ժողովին մէկ պիտի բանէ իր բերդ Թուրքի ու– ղանագանութեամբ ։

Նոր պար փայտն Նախադաշտ պիտի լինի։

Փարիզ 22 դեկտ.

Կը հաւաստեն թէ Գ. Թիէր եւ պաշտօնեաները ամիսէ վրայ ատեն գնելու գէմ են ։

Կառավարութիւնն օրէնք մը պիտի առաջարկէ ընտրութեանց վրայ ։ Ազգային Ժողովը երկուքնանց ժամն առ ժամն պիտի նորոգուին ։

Բէչ 23 դեկտ.

Հունգարիոյ երեսփոխանաց ժողովը Գ. Հերչի առաջարկած ծրագիրը ընդունեցաւ ։

Մոնխէն 23 դեկտ.

Համալսարանին քաղաքական գիտութեանց քննութեան ... մէջ Գերմանական գաղափարաց ... ազատութեան եւ Պերմանիոյ ... յաղթութեան ... եւ ... թէ ... առանձին գործադրութիւնը միայն իրենց մտքերը հաշուեցին ։

Փարիզ 23 դեկտ.

Պ. Պիւմարքի մէկ ծանուցմամբը Ֆրանսայի մէջ Գաղղիա երբեք անհամաձայնական կառավարութեան համար ... ամենասաստիկ կերպիւ գրգռեց ։

Պոնթրէ 23 դեկտ.

Լորտ Պորկլէյ նոր նկաւ Աուէրին Հերցոգին վրայ բանակցելու ։

Լոնտրա 20 դեկտ.

Օսմ. փոխ.		49 ¹/₄
» փոխ	1865	65 ¹/₄
» »	1869	56
» »	1871	69 ¹/₄
Անգլ. փոխ.		92 ¹/₁₆
Ալթըն		46
Թոհէր	42 ¹/₂—43	

Լիվէրփուլ 26 դեկտ.

Բամպակ, Մ. Ն. Օ. 10
Ծախուած 12000 հակ.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝

Ձմիւռնիոյ կառավարիչ Բեսիմ փաշան կրուսալէմ ։

Ազիզ–Համիտ փաշան Ձմիւռնիոյ։ Եւ Իպրահիմ փաշան Հալեպի կառավարիչ անուանեցան ։

Լէվանթ Հէրալտի մէջ կը կարդանք թէ Երուսաղէմի պաշտօնատունն յաւաջինոյ յանձնած վճարմանց համար 300000 Անգլ. ոսկի փոխառութիւն մ՚ըրած է Անգղիական տունէ մը ։

Օսմանեան կառավարութիւնը փոխանակով Շէյխ Շամիլի որդի Կազի Մէհմէտ էֆէնտիին Թուրքիա բնակելու հրաման շնորհելով, պիտի էֆէնտին ամսական թոշակ չորթէ։ Կ. Պոլիս հասաւ իր ընտանեօք, եւ Կազիքի Խաշը մեծ տուն մ՚ունի ։

Այս առթիւ Օսմանեան Սուլթան Աբտ–ուլ Ազիզ կայսր 6000 Բուրի ոսկի կայսեր Կազի Մէհմէտ էֆէնտիին ։

Նաեւ ... թէ գաւառաց վիճակը քննելու պաշտօն ունեցող խորհրդակցներն իրենց կազմած 2500 գրշ. ամսաթոշակն անբաւականութեամբ պատճառաւ՝ չեն ուզեր ճանբայ ելնել ։

Եւ արդարեւ 2500 գրշ. ամսականը չկրնար բաւել անոնց ճանապարհի ծախուց եւ ապրուստին, քանի որ մանաւանդ պատուէր տրուած է իրենց որ կաշառքի ու ընծաներէ բնաւ չընդունին, եւ ոչ թէ կառավարչաց կամ երեւելի անձանց տունը իջնեն ։

Սերվիոյ իշխանական գործակալութեան քարտուղար Մ. Թագէոս Էֆէնտի Թէքիմեան՝ միաժամանակ նաեւ գործակալութեան Պաշտօնէութեան պաշտօնարար անուանեցաւ ։

Փոխանցած օր քանի մը անձինք Նոր ... վրայ է, եւ կը յուսացուի որ քանի մ՚օրէն բնաւ հետքը չմնայ Մայրաքաղաքիս մէջ ։

Օրըստօրէ լրագրուած Լէվանթ Հէրալտի մէջ հետեւեալը կը կարդանք ։

«Երէկ Պոլսոյ թերթի մէջ հրատարակուած անունները ... պատճառաւ ...

«Օսմանեան հպատակ Գ. Ց. Մ. իր եղբայրը գէմ դատախազութեան ամեն գաւառական տանտիրներէ կը մերժուի իբրեւ անիրաւ։ Այս նախատանաց՝ ինչպէս կերեւի, իբրեւ անպատիւ եղբայր չկրնալով հանդուրժել, վարագ կերպիւ վրէժ առնելու կ՚ելնէ։ Երէկուան ժամը մէկին մէջերին իր եղբօրը տունը կերթայ քանի մը ծառայից եւ պաշտօնէից հետ, ամենն ալ ատրճաններով ու սուրերով զինուած, տանը դուռը կը կոտրէ, ներս կը մտնէ, եւ մէջի գտնուողները ամենն ալ կոտորելու սպառնալիք կ՚ընէ։ Բարեկամ Գ. Ց. Մ.-ի ծառաներն իր հրամանին չեն հնազանդիր, սակայն Գ. Մ. Ց. կը յարձակի Գ. Ց. Թ. անուն անձին վրայ, որ հոն կը գտնուէր, եւ անոր աջ ձեռքին բռնած կ՚ընէ, որ մարդն անդամալոյծ պիտի մնայ, եթէ ոստիկանութեան զինուորք չհասնէին »։

Այս պատմութիւնը՝ շարունակ Լէվանթ Հէրալտի մէջ հրատարակուած նամակ մը ասոր կը հանէ, բացատրելով թէ Գ. Ց. Մ. ոչ թէ ատրճանակաւ այլ Օսմանեան ոստիկանութեան պաշտօնատարի մ՚ընկերակցութեամբ գնացած է իր եղբօրը տունը, եւ այն ալ իր քոյրերն ազատելու համար, որք կը ծեծուին եղեր իրենց Գ. Մ. եղբօրմէն եւ Ս. քաւորէն, եւ բարձրանալով ոստիկանութեան օգնութիւն կը խնդրեն եղեր ։

Ինչ եւ իցէ, առ այժմ կը լսենք թէ Գ. Ց. Մ. Օսմանեան դատարանին յանձնուած է, եւ գործն ալ քննութեան ենթարկուած ։

Հանրական շահուց վերաբերեալ պաշտօնագրի մը մէջ Թուրքական խորհրդոյ մը վրայ անհամաձայն կարծիքներ կը պարունակուի որոնց կուզենք նախ ստուգել եւ ըստ այնմ սոյնը անկեղծութեամբ մեր ընթերցողաց հաղորդել ։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ

ԲՈՒՐՍԱՅԻ ՍԱԿԱԳԻՆ

13 դեկտ.	երկու չարթի	երկուշ.	54	40
14 »	երեքշարթի	առաւօտ		
		բացուելու	54	43
		կէս օր	54	44

Կ. Պոլիս 14 դեկտ.

Ոսկին թէ ժիւէյրալ բանկէնք Անգլ.		Ոսկին	110.23
Թրէսի	»	» Օսմ. ոսկի	12.18
Երկաթուղիոյ		» Էշ	142.50

Փոխ.	1863	»	»	336
»	1865	»	»	340.
»	1869	»	»	285.
Թրամվէյ		»	ոսկի	8.85

ԱԶԳԱՅԻՆ

Միւսէն աս. Ազգ. վարչութեան եկած պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Կիլիկիոյ նորընտիր կաթողիկոս Ամենապատիւ Տ. Մկրտիչ Սրբազանին օծումը նոյ. 28 ին կատարուած է մեծաշուքէս չըսել եւ Գեր. Միմէոն եպիսկոպոսն ալ իր պաշտօնն յաջողութեամբ աւարտելով ճանբայ ելած է ՚ի Կ. Պոլիս ։

Մեծ. Տօքթոր Ց. Շիշմանեան Էֆէնտի ազգային Ջինուորագրութեան վրայ յօդուած մը գրած է մեզ պաշտօնական ... գրուած է իբրեւ ... նամակի մը ։

ՅԱՐԵՎԱՐԱՑ ՈՐ ՓԵՏՐՈՒԱՐՈՒՆ

ՅՈՐԴՈՐԵՑԻՆ

Ի՞նչ հարկ է, թէ կան մարդիկ որոց աշխարհիկ խաղալիքին նման, որ ցնծին եւ աղբիւրին մէջ կը թաւալին աշխարհին համար ... բարձրանալու եւ ինչ նախկական կերպարանք ալ առնեն, իրենց բնութիւն ... ՚ի վնաս իրենց ազգին ՚ի վնաս մարդկութեան, որ գիտութիւնը իրբեւ թշնամիք գէնք միշտ կը գործածեն ՚ի վնաս ... անձանց, ազէկը՝ գէշ, գեղեցիկը՝ տգեղ, ազնիւը՝ անազնիւ, ուրիշը՝ անուանը ցցնելու համար աշխարհքիս ։ Այսպիսիները անգամ մը մտածելու բնաւ վերջը, մարդու ալ իրենց բանդագուշանաց պէտք չէ պատասխանել, վասն զի իրենց սրտոյն անձնիւթեանն իսկ չհանդուրժելով իրենց խանձարուրներուն նաեւ սուտ թեան եւ խաբէութեան պատճառ չըլլալ կը ճգնին, որ երբ թէ եւ ... անձնիւթեան տարիքն ինչ որ ... խորհրդութեան ժամեր կորսնցնէին ։ Այսպիսի ազգայիններու՝ մարդկութեան մայրը ... եւ ... պէտք էր կրթէ՝ ի անձնէ՚ի ։

Ց. ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ

24 դեկտ. 1871

ՁԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մարդիկ որչափ խոհեմ գործեն, որչափ աշխատին, պարագայից զօրութիւնը աւելի մեծ է մարդոց ջանքէն․ խելացի նա է՝ որ պարագայներէն օգուտ քաղել գիտէ ։

Գ. Ս. ՕՏԵԱՆ

(Առանձնական Ասպետ Ընդհ. ժողով եւ. 496)։

Այս պարագայից զօրութիւնը, մենք կանխեցինք՝ ժամանակին հարկէ որ կը բռնադատէ ազգ մը՝ գործել ՚ի վեր ժամանակին զէնքը փոխել կամ մերժել եւ քննադատել թէ՝ երեսփոխանական ատենին եւ թէ՝ լրագրոց էջերուն մէջ ։

Զարմանալի դար ասոր գործը — թէպէտ ամեն իր արհեստները, իր ուսմունքները, իր չարաբաստիկները, իր զէնքերը, իր հաղորդակցութեան միջոցները նաեւ արհեստը ալ պատճառեն, բայց գործելով միշտ զարմանալի դար մը պիտի ըլլայ՝ թէ որ իր հետեւորդները վրան սուտ մը չըսկին ։

Ինչ որ ազնուականներուն գալուն մէջ խմասոսկան քաղաքակրթութեան հանճարը կ՚աղէկցնէր, բնական կ՚երեւայ մեր երկրուան դարուն սպրեն, ինչ որ Մոնթէսքիէօի յիմարութիւն կ՚երեւար, Պիւմարք խառնութեան ակիզբն ըլլալ կը յայտնէ աշխարհքին ․ ինչ որ երեւմնական աշխարհք անկարելի կը կարծէր այսօրուան Գաղղիա կարելութիւնը կ՚ապացուցանէ ։ Բայց ինչու հեռուն երթանք եւ անցեալը նորէն հետ բաղդատենք, ինչ պէտք՝ ներկաները չէ յաջողի հետ բաղդատել, ինչ որ մեր օրով երէկ անկարելի եւ վտանգաւոր կ՚երեւար ծեր Մեթէրնիխին, այսօր ամենակարեւոր եւ անհրաժեշտ կ՚երեւայ երկրագունդ իշխանին, վասն զի դարերը իրենց արբանեակները, իրենց նախատեսութեանց ալ․ Եւ ասոր համար ալ է որ պարուն սկիզբը եւ վերջը՝ ազգաց եւ կառավարութեանց կարծիքները իրարու չեն համապատասխաներ ։

Բայց ինչ կապակցութիւն հայ ազգին ընդհանուր մագմին եւ իր լրագրաց՝ Ջինուորաառութեան ազատական կարծեաց եւ Եւրոպիոյ գանազան վիճակներուն մէջ, հարցնէ մէկը մեզի եւ իրաւամբ ։

Այո՛, այդ կապակցութիւնը կայ՝ որ ինչ որ մեր հայերը մարմնէն չեն կրնար անցանել մենք կանցանենք, ինչ որ անոնք չեն կրնար, մենք կը քննենք կը խօսինք եւ կը գրենք․ ինչ որ անոնք անկարելի կը կարծեն եւ շատերը դեռ կը կարծեն մեր ... բոլոր օգուտներովն ու վնասներով, իր բոլոր փորձութիւններովն ու անհնարիններով ։

Որոնք որ զինուորագրութիւնը իրբեւ հաւասարութեան հիմն, իբրեւ փրկանք ծանր հարկաց, իբրեւ գործիք ազգային հայրենասիրութեանց առաջադիմութեան ... պարտականութիւն, իրաւունք եւ մարդկային հոգւոյ կեանքին բանը թէ՝ չառ հեռու չէ օրը՝ որ ամենայն երկրին վիճակութեանց ամենայն երկրին պատմական ... ու ամենայն երկրին պայմանադրութեանց կարգադրութեան, հրավարատ մը պիտի հանենք որ փարիզը ... քաղաքակրթութեան քրիստոնէից մերձաւորաց այնու կարեւոր յօդուածին գօրութեամբ գիտենալով ազգը զինուորութեան իրաւունքը պիտի հրաւիրէ ։

Այո՛, այն գաղափարութեան մէջ թէ որ ծանր՝ կարեւոր եւ անխուսափելի յօդուած մը կայ մեզի համար, այն է որ ցեղը կը պարտաւորէ հաւասար ըլլալ Մահմետականին, հաւասար բանալ ծառայութիւնը, հաւասար կրել պարտաւորութիւնը, հաւասար բաժնել իրաւունքը՝ փառքը՝ մեծութիւնը՝ կողոպուտը Ազգանց ու պարտաւորութիւնը կատարելու՝ ժողովուրդ մը սարսի է եւ կը մնայ միշտ, եւ կը հպատակորդի ինչպէս Ափրիկեցի սեւը կը հպատակորդէր, քիչ մը առաջ Միացեալ Նահանգաց մէջ, թէ եւ եթովպիոյ թագաւոր գեղէն իգած ըլլայ, եւ միշտ ստրուկ էակ մը պիտի համարուի թէ եւ իր նախահարը խորհրդանշան ցեղէն բխելու չափ ազնուական ըլլայ ։

Միայն սա ժամանակները, երբ փիլիսոփայութիւնը կը հաստատէր վասն ՚ի ձեռին թէ զինուորութիւնը մնացական էր մարդկութեան, թէ զինուորին վիճակը անօգուտ եւ անտանելի էր յառաջդիմութեան եւ ձեռագործութեան մէջ, թէ․․․ ոչ, ալ այն իրաւացի խորհրդածութեանց ժամանակները անցան․ անոնք ամենքը պէտք է որ լռեն, վասն զի Փրուսիոյ հրացանները ձայները խլեցին այն մարդասիրական քարոզները, եւ նաեւ գիտերուան լռութեան մէջ երբ մենք անկոյծ հանգստութիւնը կը վայելենք, հազարաւոր մարդիկ այդ կին՝ աղաղը՝ Ցէյթին–Պուրնիէին սկսած մինչեւ Պալթ իսկանին եզերքը մինչեւ

Թիֆլիսեան կղզիները, մեքենաները մէջ կը բանին եւ մանուածի կարխանա զէնք կը պատրաստեն ։ Իսկ ոչխարներ արածած երբ զէնք կը պատրաստեն օտարազգի ազգաց գիտնալու համար ․ ․ ․ կի՛ այ հաւատալ թէ մէկ կառավարութիւն մը միայն կարենայ գտնուիլ որ հարիւր անհրաժեշտ հարկը չի ճանչնայ, նախապաշարմանց եւ կասկածանաց զոհէ ինքզինքը եւ իր երկիրը, եւ չուզէ Ռուսիոյն բարիքին զօրութիւնը օգտակար ընել, որպէս զի չլլին գոհացումն մը միայն կարենայ մատակարարել քանի մը կարծեաց կրօնամոլներու, որ իրենցմէ վար անարգ ստրուկ մը նշմարելու սովորութիւնը ունենան ։ — Մենք առոր չենք հաւատար վասն զի Անգլիոյ մէջ Թիֆլիսեան պատուար մը չունինք ։ վասն զի Միացեալ Պետութեանց մէջ նոր կուսակցութեան վրայ չենք գրոնուիր ․ եւ երբ որ [illegible] դարձընենք մեր չորս կողմը, նախ եւ առաջ զ՞ի կը տեսնենք ․ ․ ․ ինքնակալութիւն մը իր բոլոր երեւութական կերպին մէջ, որուն հակառակ առաւել բարի Արեւմուտքին վրայ տարածուելով մինչեւ Ագլանդեան Թիֆլիսը կը հասնի ։ Հանդէս մը տեսնենք այս ինքնակալութեան մէջ ։

(Շարունակելի)

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

[illegible]

(Տես Թիւ 1176)

ՆԱՄԱԿ Դ․

[illegible]

Արժ․ [illegible] 1871 յունիս 5 [illegible] [illegible]

նէ նոյնպէս երբ կըսէ թէ չորս պէտպէտի իրենց բերնովը իր սեննակը մաքրեցեր էր եւ անոնց պատուէրներ տուեր էր եւ յետոյ դուրս հանելով իրեն սենեկին բոլորովը չորեր էր ․ [illegible]

[illegible]

Գահիրէի ժողովին երբէք առաջարկութիւն բրած չեմ որ [illegible]

[illegible]

(Շարունակելի)

․ ․ ․ Խմբագիր․

[illegible]

Ընկերութեանս կանոնագրութիւնը [illegible]

Ա․ Ընկերութիւնս [illegible]

Բ․ Ընկերութիւնս [illegible]

Գ․ Մասնաժողով մը [illegible]

Դ․ Ընկերութիւնը [illegible]

Ե․ Ընկերութիւնս [illegible]

Զ․ [illegible]

Է․ [illegible]

Ը․ [illegible]

Թ․ Ընկերութիւնս [illegible]

Ժ․ Ընկերութեանս [illegible]

ԺԱ․ [illegible]

ԺԲ․ [illegible]

ԺԳ․ [illegible]

ԺԴ․ Մասնաժողովն [illegible]

ԺԵ․ Մասնաժողովը [illegible]

ԺԶ․ Ընկերութիւնս [illegible]

ԺԷ․ Ընկերութիւնը [illegible]

Մի՛ Սրդ պարծենաս ինքնութիւնը երկու տարի ձևացնելով, սակայն հասարակաց և յանձնել պատրաստ է, և երեք տարիէն վերջը պիտի փոխել, ուստի առանց ու և թէ պատճառ մը ունենալու ըլլալու, գրուած ատենը ձեռքէն չպիտի հանել. միայն չէ դրաման իր պաշտօնը պիտի վարէ և իր նպատակը յառաջ տանելու պիտի աշխատի։

Թէ՛ Նոր ընկերութիւնը իր առաջնոյ նպատակին համար, այն ատեն իր անդամներու խոստմունքը կատարելու պարտաւոր է. թէպէտ մէջ գտնուող բաժանորդաց հետ մանրամասնութեամբ խորհրդակցի նոր հաստատութիւն մը պիտի կազմէ հաստատուն պայմաններով ընդհանուր քննութեամբ։

1871 Նոյեմ. 1 — ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ Ց.
'ի Կ. Պոլիս — ՍԱՐԸ—ՔԵՇԻՇԵԱՆ.

ԹԱՏՐՈՆ ՕՍՄԱՆԵԱՆ

ԻՆԷՅԻԿ ՓԱՇԱ

1871 Դեկտ. 15 Շաբաթ երեկոյեան ժամը 2 1/2

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ Յ. ՎԱՐԴՈՎԵԱՆԻ

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԸՍՏ ԽՆԴՐԱՆԱՑ ԲԱԶՄԱՑ ԲԱՆԱՍԻՐԱՑ

ԱՂՋԿԱՆ ՄԸ ՕԺԻՏԸ

կատակերգութիւն չորս արարուած

ԳՐԵԱՑ Գ. Հ. Գ. ՐՈՇՑԵԱՆԻ

ԹԷԼԱՄԱԶԳԻ ՑԱՆԱՐ ԱՇՏԸՂԱՆ

(ՏԱՅՆԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԱՒ)

Թատերախաղ և Պար ի մի արար և ի մի պատկեր.

ԽՕՍՔ	ՊԱՐ
Գ. Թ. ՆԱԼԵԱՆԻ	Գ. Ա. ՊԷՇԻՇԵԱՆԻ

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ

Գ. Ա. ՌԻՋՋՕԹԻԻ

ԱԶԴ

Վենետիկոյ Մխիթարեանց վանքէն հրատարակուած մեծամեծ Հայկական գրքեր երբորդ հատորն անդէն չորեքշաբթի կ՚ Պոլիս հասաւ։

Նմանապէս Գաղղիոյ և Բրուսիոյ ճակատամարտից երրորդ մասին մինչև վերջ տետրակը հասաւ, որոց մէջ Գաղղիոյ նորքին պատերազմին անցքերը պատմուած են։

Այս գրքերն ու տետրակները կը ծախուին Պ. Յ. Մարգարեանի և Պ.

Յ. Կոֆոֆեանի դրատուններ, 'ի Ղալաթիա։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ Մ. Ց. ՃԻՒՐՃԵԱՆ

ԴԻՒԱՆ

ՎԷՊԸ ԵՒ ՏԱՂՔ

Այս և այլ տաղերս հաւաքածոյ մ՚է, որոյ մէջ հայ բանաստեղծութեան օրհնուած մը պիտի երևի պակաս չէն։

Կը ծախուի Պ. Յ. Կոֆոֆեանի գրատունը 'ի Ղալաթիա Եօքուշու։

ԿԱՐԾ

ՎԷՊ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ

ի ի

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

ԳԻՆ Տ. Լ.

Այս հայկական վիպասանութիւնը, որ մի հատորով պիտի ամբողջանայ, թերթ առ թերթ հրատարակուիլ սկսած է. ամէն թերթը 60 փարայ, և ամէն բաժանորդ գրուելու համար ամբողջ գործը կէս արծաթ մէջիտ։

Բաժանորդ գրուիլ ուզողները պէտք է գիրին հետեւեալ տեղերը ուր կը գտնուին գործոյ բաժանորդութեան տոմսերը։

Պ. Կոֆոֆեանի և Պ. Մարգարեանի գրատուները. Մահմուտ փաշա Պզըտէր Խանին տակի խանութը, կամ Մարջի գլուխ Պ. Մուրատեանի Բարողոն և յուսէն Պ. Մանուկի քով։

Տէր և Հրատարակիչ
Թ. Ա. Աճէմեան

Բ.

ԺԱՄԻՏԻՆԵՐ ԱՐՑՈՒՆՔ

Բ.

ՎԱՀԱԳՆ

Պիծ արդէն Աճէմեան Միհրանէ էֆէնտիի դրքէն ելած երկու ընթերցանութեան, որոց մէջ բանաստեղծի սիրտ հոգւոյն կրակ ճաշակ, փափկութիւն և խորունկ զգացմունքը կը մտնեն իրարու հետ։

Առաջինին գինն է կէս արծաթ մէճիտիէ, երկրորդինը քառորդ արծաթ մէճիտիէ։

Ամէն հայ դրավաճառաց քով կը գտնուին։

ՕՐԱՑՈՅՑ ՏԱՐԵԿԱՆ

ՄԵԾ

1872

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

ԳԻՆ 2 ՂՈՒՐՈՒՇ

Յարում պարունակէն բաց 'ի կրօնական և քաղաքական համառօտ ժամանակագրութեանց

— Բաղձանք, Կանոնակարգութեանց և Պատրիարքութեանց, Նշանաւորք Ամուսնութեանց, Առաջնորդաց, Հայ Թագաւորաց, Հայ բժշկաց, Հայ Պատրիարքաց, Արևելեայց և Բաղդատանայ.

— Տօ ցանկք Թղթատարութեանց և Հեռագրութեանց.

— Վիճակագիր Թուրքիոյ, որ և Նշանակէ ամենայն մեծամեծ Պաշտօնատանց, ներքին և արտաքին գործակալաց և այլ.

— Վիճակագիր Նշանաւոր Տէրութեանց.

— Ժամանակագրութիւն Քաղաքական, ի 1 Յունուար 1869 մինչև Հոկտեմբեր 1870, հանդերձ պատմութեամբ Գաղղիոյ—Բրուսիական պատերազմի։

Անուանք Իշխանաց սուլթան Հայոց.— Յանձն անտ․․․

Ալֆաբեթ.— Հրամանի (Բոլէ-ասէ) ամփոփական գիր.

Ցանկ Հայոց Հարստութեան Յաճախութեան.— Անկարելութեան նոր փոխելու փորձութեան, և այլն.

Երկնային Երևոյթներ և Շարժմունք.

Հանելուկք և նոր նորք (1)։

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Նորակերտ թուղթ համար 15.000 օրոյ չեքեր, և ձևոց համար ալ նոր հաւաքէն ընդամէն պարունակ 50.000 քիչ տարին կարգադրութիւնը այն հինգշաբթի որ Դեկտեմբեր 16 էն ժամը 6 էն մինչև ժամը պիտի կատարի 'ի Տարի Շուկա։

Արդէն միջնոյ լուծումն ու տարին մասնակցողները յանձնառու եղող փաստաթուղթ պէտք է որ ընթ․․․

(1) Թիւ 8, 11, 12 և 13 հանելուկներն, որք 1871 տարւոյ օրացոյցին մէջ յայտնուին ու 1872ին յետոյ 8 թուով 60 փրանքի, մրցանակ համար ալ 40 ական 3 անձի հանէ պիտի տրուի, փոխում Գրատանէն։ — Յ. ԱՐԱՄԵԱՆ

քէն յառաջ Ուսումնարանի զրան մէջ փաստաթղթոյ յանձնելու անձնիսկ գին, և հոն ուր այս փաստաթղթեր կերպով և պայմանաւ յանձնուելիք Ժամանակով գտնուող օրինակ աչքէ անցունեն։

13 Դեկտ. 1871
Ի դուռն Ուսումնարանի

Նորակերտ դպրոց համար պէտք եղած .... խոսքի դիւրաւ պատրաստել 'ի գործ պիտի դրուի յառաջիկայ հինգշաբթի օր Դեկտեմբերի 14 էն, ժամը 6 էն մինչև ․․․

— Բաժին միջնոյ խոսք տալու յանձնառու եղող փաստաթղթեր կը հրաւիրուին միջնոյ որ 'ի Տարի Շուկայի լուծեալ դիւրացութեանց ներկայ գտնուին։

11 Դեկտ. 1871
Ի դուռն Ուսումնարանի

Այս լրագիրս շաբաթը երեք անգամ կը հրատարակուի, երկուշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը։ Բաժանորդագրութեան տեղերն են 1. Պոլիս Ձէմիլի խանը փոխ յարկը թիւ 6 Մասիսի խմբագրատունը

Իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուաց անձնանիշները։

ԻԶՄԻՐ. Մանիսան աղա Տէրոյեան.

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Փիլոն աղա Յակոբեան

ԱՏԱՓԱԶԱՐ. Ղեւոնդ աղա Տ. Գէորգեան.

ԲՐՈՒՍԱ. Յակոբեան աղա Խանիկեան.

ՌՈԴՈՍԹՕ. Համբարձում աղա Թուլումպաճեան.

ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Խաչատուր աղա Էլմասեան.

ԿԱՐԻՆ. Կարապետ պատուելի Զազարեան.

ՄՈՒՇ. Մկրտիչ աղա Քոթիկեան.

ՍԵԲԱՍՏԻԱ. Վարդան էֆէնտի Արպաթեան.

ՎԱՆ. Մ. աղա Խաչիկեան.

ՏՕՔԱԹ. Մկրտիչ աղա Աշճեան.

ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան.

ԱՐԳԻՈՒՆ. Թոմաս աղա Բաղդասարեան.

ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐ. Կարապետ աղա Վարժապետեան։

Բոլոր քաղաքներէ առաքուելիք լրագիրներն այս անձանց մէկուն հետ կրնան միաբանել։

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

Կ. Ս. ԽԻԹԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ
Կ. ՊՈԼԻՍ ՋԷՄԻԼԻ ԽԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ

14 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

(ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԵՏ 100 ՂՈՒՐՈՒՇԷՆ)

Ոսկի 3 ամիս զուրուշ	109 1/2	
Սապիթ	»	23,80—

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

14 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Անգղ. լիրա	զուրուշ	109.2
Նաբոլէոն ոսկի	»	87 13
Ավստրիական ոսկի	»	89 20
Ռուբլի	»	54.27
Հինգ Ֆրանք	»	—
Հնդկաց	»	104.30
Զվիծեր	»	117.30

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 14 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՑՈՐԵՆ

Սպիտակ կարմիր	Պէսարապիա	33	—35
»	»	Ազով	34	—36
»	»	Պուլկար	32	—33
»	»	Պուրկազ	32	—33
»	»	Թէքիրտաղ	31	—33
Սպիտակ	Ազով		32	—34
»	Պէսարապիա		—	—
Կարմ. Թուրքիա			29	—34
Քուքէն կակուղ Պուրկազ			—	—

»	Վառնա	30—32
»	Պուլկար	28—30
Եգիպտացորեն Թունա		14 1/2—15
»	Անատոլ.	—
Գարի Թունա		15—15 1/2
»	Անատոլ.	

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

ԽՈՋԱԿՉՈՐ

Պուրսա	զուրուշ	260—320
Անատոլու	»	115—125
Քօլա		
Խօրասան	»	
Պաղտատ	»	

ԲԱՄԲԱԿ — Ղուրուշ

Ատանա	Հօխա	9 1/2—
Իզմիր	»	10 —
Ատանա	»	8 1/2—
Պարսկաստան	»	6 1/4—7
Վրաստան	»	6 3/4—7

ԲՈՒՐԴ

Անատոլու լուացուած	Հօխա	14 1/2—15
»	չլուացուած	»	8—8 1/2
Ռումելի լուացուած	»	15—
»	չլուացուած	»	8 1/2—7 1/2
Վրաստան լուացուած	»	12 1/2—
»	կէս	— —
»	չլուացուած	»	— —
Չալըրպա	»	10 —
Խոզի մազ	»	9 1/2—

ՄԱԶԸ

Պարսկաստան	Հօխա	11 1/2—
Անատոլու	»	10 1/2—
Ռումելի	»	7—8

ՃԵՒՁԻ

Պաղտատի Ա. տեսակ	Հօխա	20—20 1/2
» Բ. »	»	19 1/2—
Էնկիւրի	»	— —
Բոզօք	»	18 1/2—
Ազէզիէ	»	17 —
Եոզղատ	»	16—17
Զորում		16—17

ԻՒՂ ԳԻՆԻ

Էնկիւրի	Հօխա	40 —42
Գաստամոնի	»	—
Պէյպազար	»	—
Չէրքէզ	»	—
Վան	»	22 —23

ՈՍԿԻ ՄՈՐԹ

Ամասիա	7	—10 կարմ. մէկ Օ. Լ.		
Եոզղատ	8	»	»	»
Սիվաս	»	»	»	»
Երզրում	9	»	»	»
Դիարպէքիր	»	»	»	»

ՁԻԹ

Մուտանիա	Հօխա	6 3/4—
Այվալը	»	7 —
Անդրոս	»	10 —
Միտիլլի	»	7 —

Պլինձ Թուրքիոյ երկրին մէջ			9 1/2—10
Ճոլէն Գարամանի	Հօխա		—
Աֆիոն	»	235	—240
Քէթրէ	»	28	—34
Մոմ	»	4	—4 1/4
Կտաւատ Անատ.	Քիլէ	30	—33
»	Ռումելի	»	—
Մեղր Պարսկաստանի	»	48	—58
Պրուսա		83	—42

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

		զուրուշ
Խահվէ Բրազ. տեսակ 100 Հօխ.		1100—1000
» Բ. »	»	
Լէմէն	»	16
Շաքար փոշի. Անգղ. կնդ.		260—262
» » Գաղղ.	»	—
» գլուխ Գաղղ.		290—295
Չայ Թէյի	Հօխան	20 —22
» Բէքօ ձողիկ	»	45 —70
Անագ (զդայ)	կնդ.	1030—1050
Պղինձ (պիրինճ)	Հօխա	40 1/2—
Երկաթ (շիշիր) Պէնիզի	»	135 —170
» » Մասարա	»	— —
Չինի ամանի 100 Հօխա Փր.		70 —
Երկաթ ձողաձև		61 —62
» տախտակ		100 —
» բևեռներ		64 —66
Քարփիւրա		—
Բրինձ Իտալիոյ 100 Քիլ. Փր.		45
Կարագ եզ Թուրքիոյ	Պրը.	13 —14
Խավիար	»	32 —38